

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 523/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Špirkom, Nerudova 6, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Co/27/2022 z 28. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9Co/27/2022 z 28. júna 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.
2. Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“) neodkladným opatrením č. k. 25C/18/2020-40 z 29. septembra 2020 (ďalej len „neodkladné opatrenie“) zakázal bývalému manželovi sťažovateľky priblížiť sa k nej a k presne vymedzeným miestam (bydlisko, zamestnanie) v presne vymedzenej vzdialenosti. Zároveň VI. výrokom sťažovateľke uložil povinnosť podať v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia žalobu o zákaz priblíženia.
3. Uznesenie okresného súdu o neodkladnom opatrení nadobudlo právoplatnosť 28. novembra 2020.
4. Sťažovateľka žalobu o nariadenie zákazu priblíženia proti žalovanému bývalému manželovi okresnému súdu doručila 10. novembra 2020.

5. Okresný súd rozsudkom č. k. 25C/45/2020-116 z 15. novembra 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zákazu priblíženia sa k sťažovateľke a tiež presne vymedzeným miestam na vzdialenosť kratšiu ako 5 m a zároveň určil výnimky z tohto zákazu. Okresný súd uviedol, že sťažovateľka si uplatnila svoj nárok z titulu ochrany osobnosti a v zmysle povinnosti jej uloženej neodkladným opatrením.

6. O odvolaní žalovaného rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Odvolací súd nespochybnil v napadnutom rozsudku dôvodnosť požiadavky na zákaz priblíženia. Krajský súd uviedol, že žaloba nebola neurčitá či nezrozumiteľná, ani netrpela inými vadami, ktoré by bránili jej prejednaniu, a teda v tomto zmysle sa nevyžadoval postup podľa § 129 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Žalobu zamietol z formálnych dôvodov, pretože sťažovateľka si v žalobe uplatnila právo, ktoré nepatrí medzi prostriedky ochrany osobnosti v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka.

7. Sťažovateľka s postupom krajského súdu a odôvodnením napadnutého rozsudku nesúhlasí a je presvedčená, že odvolací súd ju mal vyzvať na opravu žalobného návrhu podľa § 129 CSP, ak dospel k záveru, že ho nemôže formulovať sám. Sťažovateľka tiež zdôraznila, že pri podaní žaloby sa riadila povinnosťou, ktorú jej výslovne uložil okresný súd v nariadenom neodkladnom opatrení.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu, ktorý zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu sťažovateľky zamietol.

9. Podrobnosti týkajúce sa rozhodovania o ústavných sťažnostiach sú v súlade s čl. 140 ústavy upravené v zákone č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Podľa tohto zákona každý návrh na začatie konania vrátane ústavnej sťažnosti [§ 41 a § 42 ods. 1 a 2 písm. f) zákona o ústavnom súde] ústavný súd predbežne prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa na neverejnom zasadnutí (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

10. Účelom predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je zistenie, či sú splnené podmienky pre prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a pre meritórne rozhodnutie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde). Pokiaľ tieto podmienky splnené nie sú, ústavný súd na predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietne (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07, II. ÚS 382/2019).

12. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale

úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

13. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľka proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie, ktoré okresnému súdu doručila 20. októbra 2023.

14. V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

15. Vzhľadom na to, že vo veci sťažovateľka podala dovolanie, o ktorom bude rozhodovať dovolací súd, ústavný súd v tejto chvíli nemá právomoc rozhodnúť o ústavnej sťažnosti, a preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu